

**DE TUCHTRAAD VOOR ADVOCATEN
VAN DE BALIES VAN HET RECHTSGEBIED
VAN HET HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL**

EERSTE KAMER

Openbare zitting van 7 september 2010

Inzake SLT 49/230310

Mevrouw X, advocaat aan de balie te Leuven, met kantoor te ...

In persoon verschijnend en bijgestaan door haar raadsman Mr. Y

op klachtdossier overgemaakt door :

de heer **Stafhouder van de Orde van Advocaten Balie Leuven**

en op vordering van :

de heer **Voorzitter van de Tuchtraad voor Advocaten bij de zetel van het Hof van Beroep te Brussel**

I. DE PROCEDURE

Bij aangetekend schrijven van 25 maart 2010 heeft de Voorzitter van de Tuchtraad Mr. X gedagvaard om te verschijnen voor de Tuchtraad op de zitting van dinsdag 20 april 2010 om 15.30 u.

Op deze openbare zitting van 20 april 2010 was Mr. X aanwezig, bijgestaan door haar raadsman Mr. Y. De behandeling gebeurde met open deuren.

Na kort beraad besliste de Tuchtraad dat, wegens mogelijke toepassing van de artikelen 828 tot 842 van het Gerechtelijk Wetboek, het aangewezen was de zaak te hernemen met een andere samenstelling. De zaak werd dan ambtshalve uitgesteld tot de zitting van 1 juni 2010 om 15.30 u.

Op de openbare zitting van 1 juni 2010 zetelde de Tuchtraad in haar huidige samenstelling. Mr. X was terug aanwezig, bijgestaan door haar raadsman Mr. Y. De behandeling gebeurde met open deuren.

De Stafhouder van de Orde van Advocaten Balie Leuven, werd gehoord in zijn verslag. Mr. X werd door de Tuchtraad ondervraagd met betrekking tot de haar ten laste gelegde feiten en gedragingen. Haar raadsman werd gehoord in zijn pleidooien en verwees daarbij naar een neergelegde schriftelijke Conclusie, gedateerd op 15 april 2010.

De zaak werd in beraad genomen voor uitspraak op 7 september om 15 u.

De procedure is overeenkomstig artikel 457bis van het Gerechtelijk Wetboek in het Nederlands gevoerd.

II. DE TOELAATBAARHEID VAN DE TUCHTVERVOLGING

Bij beslissing van 4 januari 2010 heeft Stafhouder S een tuchtonderzoek geopend lastens Mr. X naar aanleiding van een overdreven staat van onkosten en ereloon. Dit werd aan Mr. X ten kennis gegeven bij aangetekend schrijven met ontvangstbewijs van diezelfde dag.

Aanleiding tot het tuchtonderzoek was een advies van de Raad van de Orde te Leuven d.d. 20 november 2009, waarbij de bedoelde staat van onkosten en ereloon werd herleid.

De tuchtprocedure is ingesteld binnen de verjaringstermijn van 12 maanden te rekenen van de kennisneming van de feiten door de tuchtrechtelijke autoriteit die bevoegd is om deze procedure op gang te brengen (artikel 474 Ger.W.).

Stafhouder S voerde zelf het onderzoek.

Bij met redenen omklede beslissing van 23 maart 2010 heeft Stafhouder S de zaak verwezen naar de Voorzitter van de Tuchtraad.

De Voorzitter van de Tuchtraad voor Advocaten van de Ordes van het rechtsgebied van het hof van beroep Brussel heeft bij aangetekend schrijven van 25 maart 2010 Mr. X gedagvaard om voor de Tuchtraad te verschijnen op de zitting van 20 april 2010 om 15.30 uur te 1000 Brussel, Justitiepaleis, Poelaertplein, zaal 0.10.

De door artikel 459 § 1,2^e lid Ger.W. op straffe van nietigheid voorgeschreven oproepingstermijn van minstens 15 dagen is geëerbiedigd.

De oproeping vermeldt de feiten die aan Mr. X worden ten laste gelegd.

De tuchtrechtelijke vervolging is aldus regelmatig ingesteld, en toelaatbaar.

III. DE TENLASTELEGGINGEN

Mr. X werd gedagvaard om zich te verdedigen en uitspraak te horen doen over de volgende feiten:

A. Algemene gegevens

Bij advies van de Raad van de Orde d.d. 20 november 2009 werd een staat van onkosten en ereloon van Mr. X, die opgesteld werd in de zaak waarin zij gelast was door Z n.a.v. het recupereren van een schadevergoeding ingevolge een verkeersongeval, herleid.

Aanvankelijk stelde Mr. X een staat op houdende een totaal van 10.162,25 euro waarvan 6.750,00 euro voor erelonen en het overige gedeelte, 3.412,25 euro, voor kosten.

De staat dateert van 8 mei 2007 inzake Z / U.

Bij dagvaarding d.d. 28 april 2008 vorderde Mr. X de betaling van een staat van onkosten en ereloon t.b.v. 8.637,25 euro. De erelonen werden herleid van 6.750,00 euro naar 5.225,00 euro.

Deze staat, 5.225,00 euro ereloon + 3.412,25 euro onkosten, werd voorgelegd voor taxatie.

In het advies van de Raad van de Orde wordt deze reeds door Mr. X zelf herleide ereloonbegroting nogmaals herleid tot een ereloon van 1.320,00 euro en kosten van 2.087,25 euro, zijnde de niet-betwiste kosten, en 350,00 euro, zijnde de vaste en variabele kosten.

B. Leidinggevende feiten van het dossier

In het advies van de Raad van de Orde zijn de feiten ten gronde die betrekking hebben op de procedure gevoerd door Mr. X weergegeven.

Kort samengevat komt het erop neer dat Mr. X een schadenota voor de burgerlijke partij (Z) heeft opgesteld tegen de beklagde, het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds en het Belgisch Bureau van de Autoverzekeraars en dit voor een schade van 1.737,78 euro, meer intresten en desgevallend onder aftrek van de wettelijke vrijstelling van 247,89 euro voor wat betref de vordering tegen het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds.

In eerste aanleg werd de vordering tegen de beklagde gegrond verklaard evenals tegen het BBA, terwijl de vordering tegen het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds onontvankelijk werd verklaard.

Na het beroep door het BBA, het Openbaar Ministerie en andere burgerlijke partijen maar niet door eiseres tegen de onontvankelijkheidsverklaring van de vordering tegen het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds werd in beroep een uitspraak gedaan waarbij het BBA, in tegenstelling tot in eerste aanleg, buiten zaken werd gesteld.

De vordering, die slechts incidenteel door Z werd ingesteld tegen het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds (waar geen beroep was ingesteld tegen de buitenzaakstelling van die laatste) werd onontvankelijk verklaard.

De cliënte van Mr. X, Z, ontving dus geen schadevergoeding en viel tussen twee stoelen.

De staat van onkosten en ereloon m.b.t. die procedure wordt door het taxatie-advies als volgt beoordeeld:

“47,50 uren prestaties komen ernstig overdreven voor. ... In casu merkt de correctionele rechtbank niet voor niets op: “De betwisting tussen partijen betreft thans de vraag of het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds de slachtoffers dient te vergoeden dan wel het Belgisch Bureau voor Autoverzekeraars.” ... De betwisting ging dus nagenoeg uitsluitend tussen het BBA en het GM vermits verweerster principieel in ieder geval diende vergoed te worden door BBA of GM. ... Bovendien werd de begroting van de vordering van verweerster niet eens betwist. ...”

In de taxatiecommissie wordt dan ook verder overwogen: *“Het is dan ook niet verwonderlijk dat eiseres met zeer korte besluiten kon volstaan (beroepsconclusie: 1 blz.).”*

De prestatieduur wordt dan in het taxatieadvies herleid tot 25 uur. Daarenboven wordt het uurtarief nog herleid door twee correctiefactoren in aanmerking te nemen, nl.:
- de relatief lage waarde van het voorwerp van het geschil, nl. 1.737,78 euro
het niet verwachte en negatieve eindresultaat.

Tenslotte worden de vaste en variabele kosten bij gebreke aan detail en rechtvaardiging herleid tot 350,00 euro.

In het proces verbaal van verhoor wordt Mr. X op deze aspecten gewezen waarbij zij van oordeel is dat er in de vele briefwisseling reeds een heel aantal uren (nl. quasi 15 uur) ereloon is vervat. Voor het opstellen van de conclusies en de andere prestaties meent zij 6.750,00 euro, het oorspronkelijk gevorderde bedrag, te mogen vragen omdat zij nog steeds, volgens haar, 47,5 uur heeft gepresteerd ondanks de vermindering ervan door de taxatiecommissie.

Wat het aspect betreft dat haar cliënte tussen twee stoelen is komen te vallen door het niet instellen van een beroep tegen de buitenzaakstelling van het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds, antwoordt zij dat Z met de juridisch adviseur de dossiers nauw opvolgde en de instructies gaf.

C. De vastgestelde inbreuken op de deontologie

Aldus geformuleerd: *Het invorderen van een ereloon dat kennelijk overdreven is (oorspronkelijk 5 x meer dan het in het advies van de Raad weerhouden bedrag) is in strijd met de regels van waardigheid, rechtschapenheid, kiesheid en behoorlijke beroepsuitoefening voorzien in art. 456, Ger.W.*

Er werden reeds tuchtsancties uitgesproken wegens overdreven ereloon (zie J. Stevens, Regels en gebruiken van de advocatuur te Antwerpen, Kluwer Rechtswetenschappen, 1990, 373, nr. 724).

Er werd ook reeds beslist dat ernstig aan zijn verplichting van kiesheid tekort komt de advocaat die buiten de grenzen van de billijke gematigdheid ereloon heeft gevraagd in die zin dat het werd herleid van bv. 425.000 BEF tot 85.000 BEF (Recueil des règles professionnelles, 2009, Barreau de Bruxelles Ordre Français des Avocats, nr. 319-3, ook idem nr. 189).

De advocaat moet, conform art. 446 ter, Ger.W., zijn ereloon begroten met de bescheidenheid die van zijn functie moet worden verwacht.

Benevens de mogelijkheid tot vermindering door de Raad van de Orde met onder meer het voorbehoud van de teruggave die bevolen wordt, en eveneens voorzien in art. 446 ter, Ger.W., zijn er de verplichtingen conform art. 456, Ger.W., nl. de kiesheid, waardigheid, rechtschapenheid en behoorlijke beroepsuitoefening.

Gelet op de bijzondere omstandigheden: beperkt schadebedrag, onverwacht beperkt resultaat en quasi halvering van het aantal aangerekende uren, is het oorspronkelijk gevraagde ereloon zo kennelijk overdreven (een verhouding 5/1) dat de hoger vermelde beginselen zijn geschonden.

IV. BEOORDELING VAN DE TENLASTELEGGINGEN

In haar Conclusie stelt Mr. X dat de vraag die de tuchtraad aanbelangt niet is of zij een te hoog ereloon had aangerekend, doch wel zo zij hierbij de regels van “waardigheid, rechtschapenheid, kiesheid en behoorlijke beroepsuitoefening “ heeft geschonden.

Zij meent dat ze de goede naam en faam van het beroep en het vertrouwen dat het wekt bij het publiek niet heeft geschaad. Het was eerder haar cliënt die de afwikkeling van het ereloonprobleem bemoeilijkte.

Ze oordeelt geen blijk te hebben gegeven van gebrek aan eerlijkheid en rechtschapenheid. Bij de opstelling en discussie over de ereloonstaat verstrekte ze alle gegevens hetgeen de taxatiecommissie toeliet haar advies uit te brengen.

Ze geeft toe dat ze zich bij de opstelling van de ereloonstaat meer dan verantwoord was heeft laten leiden door de tijdsinvestering waarbij het belang van de zaak en het slechte resultaat over het hoofd werd gezien. Aangezien ze echter de aanpassing door de taxatiecommissie heeft aanvaard kan niet worden gesteld dat ze zich immoreel, onbetamelijk en onpassend zou hebben gedragen en dus de regel van kiesheid zou hebben overtreden.

Aangezien de organen van de Raad in het leven van de Balie in de eerste plaats verzoenend moeten optreden, en de taxatiecommissie deze rol vervult, oordeelt ze dat de verweten inbreuk enkel zou kunnen gelden in gevallen waar manifest gelogen en bedrogen werd, waar manifest geldzucht de inspiratie was voor een totaal buitensporige ereloonstaat. Haar curriculum als advocaat te Leuven toont aan dat ze zich nooit aan iets dergelijks schuldig maakte.

Waar Mr. X zeer de nadruk legt op haar positieve houding toen de betwisting is ontstaan door het uitblijven van reactie vanwege de cliënt op de ereloonstaat en bij de behandeling voor de taxatiecommissie, dient toch opgemerkt dat aan de Tuchtraad enkel wordt opgedragen zich uit te spreken over de ereloonstaat van 8 mei 2007, onafhankelijk van wat daarna is gebeurd.

Wat deze staat zelf betreft moet worden vastgesteld dat inderdaad een ereloon van 6.750 euro wordt gevraagd voor een zaak met inzet van hoogstens 1.737,78 euro, die voor de cliënt volledig negatief uitviel, waarbij dan nog de vraag kan worden gesteld of dit niet te wijten was aan een nalatigheid bij het voeren van de procedure.

Het dossier van de procedurezaak werd niet voorgelegd, doch uit de discussie en de verklaringen ter zitting kan worden afgeleid dat het geenszins een principiële betwisting betrof. De inzet speelde derhalve wel een rol, doch Mr. X verschuilt zich terzake achter de instructies vanwege de ambtenaar die voor haar cliënt, Z, optrad. De moeilijkheidsgraad was zeer beperkt, zoals wordt toegegeven.

Er kan derhalve niet worden betwist dat de ereloonstaat niet beantwoordde aan de vereiste van bescheidenheid, opgelegd door artikel 446ter Ger. W., die van de functie van een advocaat kan worden verwacht. Zelfs bij prestaties voor een institutionele cliënt geldt dat het voeren van een procedure, waar geen principes in geding zijn, enkel zin heeft wanneer geen wanverhouding ontstaat tussen inzet en kost, zodat de procedure niet enkel als doel heeft de advocaat inkomsten te verschaffen. Mr. X bewijst niet dat ze haar cliënt voor dergelijke mogelijke wanverhouding heeft gewaarschuwd. Ze kan zich ook niet verschuilen achter een mogelijke lankmoedigheid terzake van de toenmalige ambtenaar, aangezien het behoort dat ze de belangen van de cliënt, in casu Z, dient te ontzien.

De overtreding van de vereiste van bescheidenheid is een inbreuk op het beginsel van waardigheid, aangezien aldus de goede faam van het beroep wordt geschaad. Niet eens de aandacht vestigen op een wanverhouding tussen belang en kost, terwijl geen resultaat werd geboekt, is een inbreuk op het beginsel van rechtschapenheid die niet wordt goed gemaakt door zich achteraf transparant op te stellen tijdens de beoordeling door een taxatiecommissie.

De al dan niet ogenschijnlijke ongevoeligheid t.o.v. de wanverhouding is een inbreuk op het beginsel van de kiesheid, die evenmin werd goed gemaakt door de aanvaarding, achteraf, van het advies van de taxatiecommissie. Dit alles was geen voorbeeld van behoorlijke beroepsuitoefening.

De tenlastelegging dient derhalve als gegrond en bewezen te worden aangezien.

De tuchtstraf kan beperkt worden tot een waarschuwing, rekening houdende met het curriculum van Mr. X, en bovenstaande beoordeling van de specifieke omstandigheden van deze zaak.

**Om deze redenen,
de Tuchtraad voor Advocaten van de balies van het rechtsgebied van het Hof van
Beroep te Brussel**

Gelet op de artikelen 456 e.v. van het Ger. W.

rechtsprekende in tuchtzaken, in eerste aanleg en in openbare zitting

Verklaart de vervolging toelaatbaar

Verklaart de tenlastelegging bewezen

Spreekt tegen Mr. X de tuchtstraf van waarschuwing uit.

Legt de kosten van het onderzoek ten laste van Mr. X

Begroot deze kosten op 133,25 euro

Aldus gewezen en uitgesproken te Brussel op 7 september 2010

Hebben deelgenomen aan de behandeling en de beraadslaging en zijn aanwezig op de uitspraak :

Stafhouder Karel Van Alsenoy, voorzitter, evenals de assessoren

Mr. Jan Van Besien, advocaat bij de balie te Brussel

Mr. Guy Portaels, advocaat bij de balie te Leuven

Mr. Marc Van Eeckhoudt, advocaat bij de balie te Brussel

Mr. Dirk De Greef, advocaat bij de balie te Brussel

Was aanwezig bij de behandeling en is aanwezig bij de uitspraak :

Mr. Ludwig Evens, secretaris, advocaat bij de balie te Leuven

Karel Van Alsenoy
Voorzitter

Jan Van Besien
assessor

Marc Van Eeckhoudt
assessor

Dirk De Greef
assessor

Guy Portaels
assessor

Ludwig Evens
secretaris